

1980, 12. září – Sdělení VONS č. 200 „Trestní stíhání podle § 112 tr. z.“ o obvinění Jaroslava Dvořáka a Waltera Kania, vězňů v Nápravně výchovném ústavu Mírov, z pokusu o trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině.¹

Začátkem února 1980 byli z NVÚ ministerstva spravedlnosti Mírov eskortováni signatář Charty 77 Jaroslav Dvořák,² vězňů pro přípravu trestného činu podvracení republiky a pro pomoc k trestnému činu opuštění republiky,³ a signatář Charty 77 Walter Kania⁴, vězňů pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, a to první z nich do NVÚ ministerstva spravedlnosti Vinařice, okr. Kladno, druhý do NVÚ mi ministerstva spravedlnosti Ostrov nad Ohří. Oba jsou obviněni z pokusu trestného činu poškozování zájmů republiky v zahraničí podle § 112 tr. z. a hrozí jim trest odnětí svobody do tří let.⁵ Pokusu trestného činu se měli dopustit tím, že na jaře 1979 v NVÚ Mírov napsali zprávu o svých osudech, kterou se snažili propašovat z NVÚ s tím, aby byla doručena signatáři Charty 77 Jaroslavu Krejčímu, žijícímu ve Vídni.⁶ Jaroslav Dvořák v této souvislosti napsal i dopisy Bruno Kreiskému a Jimmy Carterovi, dále informace o porušování lidských práv v československých nápravně výchovných ústavech a pokyny, týkající se využití jeho vlastních vynálezů a technických prací.

V květnu t. r. nebylo vyšetřování ještě skončeno. Trestní věc vyšetřuje krajská správa StB Ostrava.⁷ Jaroslav Dvořák byl na jaře t. r. delší dobu hospitalizován v nemocnici NVÚ Praha-Pankrác, kde měl podstoupit operaci ledviny. Je obava, že mu má být jedna ledvina odňata. V téže nemocnici byl hospitalizován i Walter Kania, který prodělal v NVÚ ministerstva spravedlnosti Ostrov nad Ohří infarkt.⁸

Informace o Chartě 77, r. 3, 1980, č. 13, s. 2–3.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Waltera Kanií a Jaroslava Dvořáka viz dále sdělení VONS č. 242, dokument č. 243.
- ² Jméno Jaroslava Dvořáka jako signatáře Charty 77 bylo zveřejněno mluvčími Charty 77 již 9. 3. 1977. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 30.
- ³ Dvořák byl Krajským soudem v Plzni 25. 9. 1978 odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce tří a půl roku pro trestný čin podvracení republiky podle § 98 odst. 1 tr. zák. s použitím § 35 odst. 1 tr. zák. K případům Jaroslava Dvořáka a spol. a Vojtěcha Valy i k návaznému samostatnému odsouzení Františka Veise viz sdělení VONS č. 12, 35, 37, 48, 52, 1023 a 1051, dokumenty č. 12, 35, 37, 48, 52, 1027 a 1055, a dokumenty č. 1128 a 1189.
- ⁴ Kania byl vícekrát trestán za drobné delikty. V letech 1968–1972 pobýval v SRN, kde žila část jeho rodiny, po návratu byl odsouzen pro trestný čin opuštění republiky. V roce 1978 byl odsouzen na šest a půl roku do vězení za trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a trestný čin neoprávněného používání motorového vozidla. Včetně vazby byl vězněn od 13. 6. 1977. Svou vinu odmítal a pokoušel se o obnovu řízení, Okresní soud pro Brno-venkov to ale 18. 5. 1982 zamítl. Viz sdělení VONS č. 418, dokument č. 421. Nelze vyloučit určitou účelovost posledního trestu vzhledem k tomu, že 9. 3. 1977 bylo jeho jméno zveřejněno mezi signatáři Charty 77. CÍSAŘOVSKÁ – PREČAN (eds.): *CHARTA 77*, sv. 1, s. 31.
- ⁵ Při generální prohlídce Kaniova pracovního stolu 16. 3. 1980 ve věznici v Mírově byly nalezeny dopisy určené Jaroslavu Krejčímu. Podle usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava kpt. JUDr. Miloslava Neděly o zahájení trestního stíhání W. Kanií z 18. 3. 1980 „*se z převážné části jedná o písemné materiály pomlouvačného charakteru, jejichž obsah je zaměřen k tomu, že v ČSSR jsou porušována lidská práva, nezákonně vězněni lidé, neobjektivní soudnictví a nesnesitelné podmínky ve výkonu trestu*“. Usnesení viz in: ABS, vyšetřovací spis k případu Jaroslava Dvořáka a Waltera Kanií, sign. V 10490 Ostrava.
- ⁶ Dvořák pobýval s pozdějším signatářem Charty 77 Krejčím v NVÚ Plzeň-Bory po svém odsouzení v roce 1974. V roce 1977 po propuštění z vězení bylo Krejčímu povoleno vystěhovat se do Rakouska. Protokol o výslechu Roberta Merganze z 9. 4. 1980 viz in: tamtéž.
- ⁷ Kania podal proti zahájení trestního stíhání 19. 3. 1980 do protokolu stížnost, která však byla prokurátorem Krajské prokuratury v Ostravě Miroslavem Valovým zamítnuta jako nedůvodná. Usnesení o zamítnutí stížnosti W. Kanií z 27. 3. 1980 viz in: tamtéž.

Samotné vyšetřování bylo zdrženo vyžádáním znaleckého posudku z oboru písmoznalectví. Viz sdělení náčelníka odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava krajskému prokurátorovi v Brně z 12. 5. 1980 o pokračování ve vyšetřování J. Dvořáka a W. Kanií uložené in: tamtéž.

- ⁸ Kaniův druhý infarkt myokardu byl také důvodem pro další prodloužení vyšetřování. Viz sdělení náčelníka odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava krajskému prokurátorovi v Brně z 26. 6. 1980 o pokračování ve vyšetřování J. Dvořáka a W. Kanií uložené in: tamtéž. Závěrečnou zprávu vypracoval vyšetřovatel kpt. M. Neděla až 17. 11. 1980. Konstatoval v ní mj. toto: „*Společenská nebezpečnost jednání obviněného DVOŘÁKA i obviněného KÁNII [sic] vykazuje vysoký stupeň nebezpečnosti pro společnost, neboť svým úmyslným jednáním útočí na chráněné společenské vztahy, které se dotýkají bezpečnosti republiky při výstavbě rozvinuté socialistické společnosti tím, že chtěli v cizině šířit nepravdivé zprávy o poměrech v ČSSR.*“ Tamtéž.